

Barn måste gå i skolan

Berättelse

I Sverige finns det något som heter skolplikt. Skolplikt betyder att barn måste gå i skolan. De måste också vara med på lektionerna. Det står i en lag som heter skollagen.

Skolplikten börjar oftast på hösten det år då barnet fyller 6 år. Då börjar barnet i förskoleklass. Förskoleklass är det första året i skolan. Sedan fortsätter barnet i grundskolan.

Det är viktigt att inte blanda ihop två ord. Förskolan är för små barn, ungefär 1 till 5 år. Förskolan är frivillig. Det betyder att föräldrarna får välja. Men förskoleklassen och grundskolan är obligatoriska. Det betyder att barnet måste gå dit. Orden låter lika, men de betyder olika saker.

Skolplikten slutar oftast på våren i årskurs 9. Då har barnet gått i skolan i tio år.

Föräldrarna har ansvar för att barnet går till skolan. Om barnet är sjukt kan det vara hemma. Barnet kan också vara hemma om skolan har sagt ja till ledighet. Men barnet får inte stanna hemma utan ett bra skäl.

Skolan kostar inga pengar för familjen. Grundskolan är gratis. Barn i Sverige har alltså både en plikt att gå i skolan och en rätt att få gå i skolan gratis.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
skolplikt	att barn måste gå i skolan
plikt	något man måste göra
lag	en regel som gäller i hela landet
skollagen	lagen som handlar om skolan
förskoleklass	det första året i skolan, för barn som är 6 år
grundskola	skolan för barn från cirka 6 till 16 år
förskola	för små barn (cirka 1–5 år); frivillig
frivillig	något man får välja själv
obligatorisk	något man måste göra
gratis	något som inte kostar pengar

Läsförståelsefrågor

---

1. Vad betyder skolplikt?
  1. Att barn får sova länge på morgonen.
  2. Att barn måste gå i skolan och vara med på lektionerna.
  3. Att föräldrarna måste betala för skolan.
2. När börjar skolplikten oftast?
  1. På hösten det år då barnet fyller 6 år.
  2. När barnet fyller 1 år.
  3. När barnet fyller 10 år.
3. Vad är skillnaden mellan förskola och förskoleklass?
  1. De är precis samma sak.
  2. Förskolan är frivillig, men förskoleklassen är obligatorisk.
  3. Förskolan är obligatorisk, men förskoleklassen är frivillig.
4. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Grundskolan är gratis för familjen.
  2. Ett barn får alltid stanna hemma från skolan utan skäl.
  3. Alla barn i världen har skolplikt.
5. Vem har ansvar för att barnet går till skolan?

Facit

1. 1. Att barn måste gå i skolan och vara med på lektionerna.
2. 1. På hösten det år då barnet fyller 6 år.
3. 1. Förskolan är frivillig, men förskoleklassen är obligatorisk.
4. 1. ja b) nej (barnet måste ha ett bra skäl, till exempel sjukdom eller beviljad ledighet) c) det står inte i texten (texten handlar om Sverige)
5. Exempel på svar: Föräldrarna (vårdnadshavarna) har ansvar för att barnet går till skolan.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Konkret samhällstext som passar nya elever med barn i skolåldern. Tema: lagar och rättigheter i Sverige. Den viktigaste poängen är skillnaden mellan frivillig förskola och obligatorisk förskoleklass/grundskola (fråga 3). Låt eleverna jämföra med skolsystemet i sina egna länder: när börjar barn skolan där, och är det obligatoriskt?

Diskussionsfrågor

- När börjar barn skolan i landet där du kommer ifrån? Är det obligatoriskt?
- Vad tycker du är bra med att skolan är gratis?
- Vad kan vara ett bra skäl för ett barn att stanna hemma från skolan?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om din egen första tid i skolan. Hur gammal var du, och vad minns du?

Källor och faktagranskning

- Skolverket – Skolplikt och rätt till utbildning: <https://www.skolverket.se/styrning-och-ansvar/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/skolplikt-och-ratt-till-utbildning>
- Skollagen (2010:800), 7 kap. om skolplikt och rätt till utbildning – Riksdagen: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800/
- Proposition 2017/18:9 Skolstart vid sex års ålder – Riksdagen: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/skolstart-vid-sex-ars-alder_h5039/html/
- Informationsverige.se – Det svenska skolsystemet: <https://www.informationsverige.se/sv/om-sverige/att-bilda-familj-och-leva-med-barn-i-sverige/det-svenska-skolsystemet.html>

Faktagranskad mot Skolverket, skollagen (2010:800) och prop. 2017/18:9 i juni 2026. Nyckelfakta: Skolplikt betyder att barn måste delta i skolundervisningen, och reglerna finns i skollagen, kapitel 7. Skolplikten börjar höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år, och de flesta barn börjar då i förskoleklass. Förskoleklassen blev en obligatorisk skolform från höstterminen 2018; innan dess började skolplikten oftast vid sju år. Skolplikten är i regel tio år lång (förskoleklass plus grundskolans årskurs 1–9) och upphör vid vårterminens slut det tionde året, men den fortsätter aldrig efter att eleven har fyllt 18 år. Vårdnadshavarna (föräldrarna) ansvarar för att barnet kommer till skolan, och hemkommunen kan i sista hand besluta om vite (böter) om ett barn utan giltig orsak inte går i skolan. **VIKTIG SKILLNAD:** förskolan för barn 1–5 år är frivillig och är INTE samma sak som skolplikt, medan förskoleklass och grundskola är obligatoriska och avgiftsfria — orden "förskola" och "förskoleklass" låter lika men betyder olika saker. **OSÄKERHETER/SKILLNADER** som markeras försiktigt i texterna: begreppen "skolplikt" och "rätt till utbildning" blandas lätt ihop — vissa barn omfattas inte av skolplikt men har ändå rätt till utbildning, till exempel asylsökande barn och barn som varaktigt bor utomlands. I specialsolan är skolplikten elva år i stället för tio (nämns bara i grundtexten, försiktigt formulerat). Skolstarten kan i särskilda fall skjutas upp ett år, så att skolplikten börjar vid sju år; detta kräver vårdnadshavarens begäran och särskilda skäl och beskrivs som undantag, inte huvudregel. Hemundervisning är mycket starkt begränsad i Sverige och framställs inte som ett vanligt alternativ. Exakt belopp för vite anges inte i de granskade källorna; texterna talar därför allmänt om "böter" utan siffra. Ämnet är känsligt och texterna håller sig till lag och officiella uppgifter utan värderingar.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.